

ŘÍMSKÉ CÍSAŘSTVÍ

Autor: Taťjana Horáková, Mgr.

Použití: 6. ročník

Datum vypracování: 4. 5. 2013

Datum pilotáže: 22. 5. 2013

Metodika: pomocí prezentace, učebnice a mapy seznámit žáky s důsledky nástupu samovládce na římský trůn, s dalším vývojem Říma za vlády císařů, při výkladu lze využít pro zapojení žáků otázky a úkoly, které jsou součástí prezentace

Anotace: prezentace seznamuje s vývojem římského císařství od principátu přes krutovládu Augustových nástupců a adoptivní císaře až k dominátu, (klíčová slova: Octavian Augustus, principát, pax Romana, Tiberius, Traianus, limes Romanus, Marcus Aurelius, dominát, Diocletianus, Constantinus, Konstantinopol, edikt milánský)

Základní škola Kladno, Vašatova 1438

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Taťjana Horáková

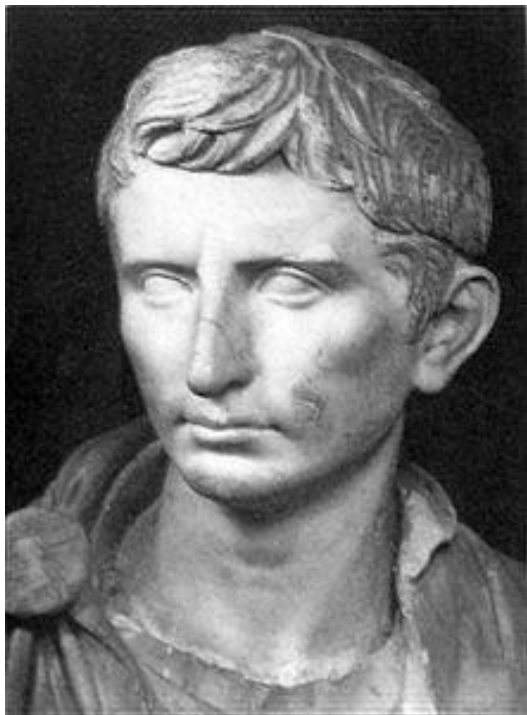
ŘÍMSKÉ CÍSAŘSTVÍ

31 př. n. l. – 476 n. l.

PRINCIPÁT

- Jakým způsobem se dostal Gaius Octavianus k moci?
- GAIUS OCTAVIANUS přijal titul AUGUSTUS (= vznešený) – nechal se nazývat **princeps = první muž v říši** => způsob vlády **principát**
- princeps doživotně zvolen do všech důležitých úřadů => **neomezená moc**
- navenek zdání republiky – ve skutečnosti císařství
- O koho se opírala Augustova moc?
- císařova moc se opírala **o armádu**
- ke stíhání politických odpůrců zaveden zákon o urážce majestátu (tedy císaře)

Obr.1: Socha Octaviana,
kolem roku 30 př. n. l.

Obr. 2: *Bitva u Actia*, obraz od Lorenza Castra

Obr. 3: Mince s portrétem
Marca Antonia

AUGUSTOVA SAMOVLÁDA

31 PŘ. N. L. – 14 N. L.

- po dlouhém období občanských válek prosazoval tzv. římský mír = **pax Romana**
- rozmach stavební činnosti
- podporoval umění, zvláště básnictví = zlatá doba římské literatury (podporovatel umělců Maecenas)
- snažil se řadou zákonů zažehnat **morální úpadek =>**
- **zákony proti rozpadu rodiny**
- rodiny s více dětmi – zvláštní podpora od státu
- před smrtí jmenoval svého nástupce – adoptivního syna **Tiberia = poslední krok ke vzniku monarchie**

AUGUSTOVI NÁSTUPCI

1. STOL. N. L.

- **Jaký stát Tiberius zdědil? Jaké měl problémy?**
- **TIBERIUS** – musel zavést úsporná opatření, aby mohl udržet správu říše i nákladnou armádu
- přes deset let řídil stát dopisy
- **CALIGULA** – zpočátku oblíben, pak krutovládce
- **CLAUDIUS** – napsal dějiny Etrusků a slovník
- **zdokonalil státní správu, připojil další území**
- díky dobrému hospodaření **budoval nákladné stavby – silnice, vodovody, přístavy atd.**
- **NERO** – zpočátku oblíben – pořádal hry, dary lidu, pak procesy s politickými odpůrci – **krutovláda** (dal zavraždit vlastní matku a manželku; prý zapálil Řím, aby ho požár inspiroval při tvorbě básní)

ADOPTIVNÍ CÍSAŘI (2. STOLETÍ)

- Vysvětli, co si představuješ pod pojmem adopce.
- panovník ještě za své vlády vybral svého nástupce a toho adoptoval = **zaručil mu nárok na vládu** => schopní a rozumní panovníci
- **Traianus** – **největší rozloha římské říše** => budování ochranného opevnění ***limes Romanus***
- **Hadrianus** – obranný val v Británii (Hadrianův)
- Ukaž na mapě Řím za Traiana a Hadrianův val.
- **Marcus Aurelius** – římská říše často napadána Germány – podařilo se mu je zastavit, **schopný panovník - filozof – spis „Hovory k sobě“**
- syn **Commodus** – krutý a neschopný vládce – (zavražděn, proklet, sochy odstraněny)

DOMINÁT

- Diocletianus – zpustošená říše => nucen nasolit **neomezenou vládu** = pán svých poddaných
- (*dominus* = pán) => **dominát** (*způsob vlády*)
- císař měl zákonodárnou i soudní moc, vrchní velení
- zavedl maximální ceny i mzdy, daňové reformy, razil hodnotné mince, usazoval na zpustlých polích barbary, vojenská služba se dědila
- systematicky pronásledoval **křesťany**
- Constantinus – založil město Konstantinopol
- 313 vydal edikt milánský = *křesťanství zrovnoprávněno s ostatními náboženstvími*
- 380 – *křesťanství jediné státem uznávané*

ZDROJE

- Kolektiv autorů: Dějepis 6: Pravěk a starověk – učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia, Nakladatelství Fraus, Plzeň 2007, 1. vydání
- Veronika Válková: Pravěk a starověk pro základní školy, SPN Praha 2006
- **Str.4, obr. 1:** In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Augustus_Statue.JPG
- **Obr. 2:** In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Castro_Battle_of_Actium.jpg
- **Obr. 3:** In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-04]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:MarcusAntoniusCVibiusVarus.jpg>

